

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdürü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

28

ŞUBAT 1940
ÇARŞAMBA

Numara : 176 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Almanya sulh projesini tekzip ediyor

Berlin, 28 (Radyo) — Hitlerin Vels'e bir sulh planı vereceğine dair çıkarılan haberler tamamen yalandır ve bu, resmen tekzip edilmektedir. Böyle bir plan yoktur. Zira Almanya, müstemleke talepleri yerine getirilmedikçe ve hayat sahası tanınmadıkça sulha yanaşmayacaktır ve hiç bir sulh teşebbüsünde bulunmayacaktır. Hitler nitekim bunu nutkunda söylemiştir. Diğer taraftan, böyle bir sulh planı olsa bile, Almanya bunu her hal de İngiliz propagandasından gizli tutardı.

İngiliz tayyareleri Berlin üzerinde Uçarken...

Almanların ne tayyareleri, ne projöktör, ne de topları faaliyete geçmiş

Alman avcı filolarının mukavemete kalkışmaları müttefik kumanda heyetlerinde hayret uyandırdı

Londra, 28 (A. A.) — Fransadaki İngiliz hava kuvvetleri nezdinde bulunan İngiliz gazete muharrirleri 27 şubat akşamı yapılan ve Fransaya gönderilen İngiliz bombardman tayyarelerine Berlin üzerine risaleler attıktan sonra Ruhr havzası üzerinde uçmak im. kânını veren keşif faaliyeti hakkında malûmat vermektedirler.

Muharrirler, pilotların düşman tayyarelerine rasgelmeliklerine hayret ettiklerini ve kolayca Berlin'e kadar ilerlediklerini kaydetmektedirler. Rüyet şartları iyi idi, Alman hükümet merkezinin tamamen karanlığa gömülmüş olmasına rağmen tayyareciler şehrin merkezindeki geniş caddeleri seçmeğe muvaffak olmuşlardır. Almanların ne tayyareleri, ne de projöktörleri ne de topları faaliyete geçmiştir. Pilotlar rüzgârın geldiği istikameti nazarı itibara alarak acele etmeğe lüzum görmeden getirdikleri milyonlarca risaleyi atmışlardır. Berlin'in garbinde fenerleri yanan bir düşman tayyaresi nin uçuşunu görmüşlerse de bu tayyare muharebeye girmeğe teğbbils etmemiştir. Bir müddet sonra ayrı ayrı Messerschmidt markalı 4 tayyareye tesadüf edilmiş iki taraf arasında bir çarpışma olmamıştır.

tayyareye tesadüf edilmiş iki taraf arasında bir çarpışma olmamıştır. İngiliz filosu, Berlin üzerinde uçtuktan sonra birkaç gruba ayrılmış ve bunların her biri Rhin ve Ruhr muntakası üzerinde uzun mesafeler katetmişlerdir.

(Devamı 2 nci sayfa)

Sovyet toprakları Viborg'ta sebeb olduğu bir yangın

ALMANLAR
Orta ve Şarkî
Avrupada serbest
kalma haklarının
tanınmasında ısrar
edecekler

Vels'in Berlinde
vazifesini muvaffaki-
yetle başaracağı şüpheli
görülüyor

Londra, 28 (A. A.) — Alman si-
yasi mahafili, B. Vels'in vazifesini
muvaffakiyetle, başaracağında
pek şüphelidir.

Nazi hükümetinin, B. Vels'e Al-
manyanın harb noktai nazarları
hakkında çok afaki beyanatta bu-
(Devamı 2 nci sayfa)

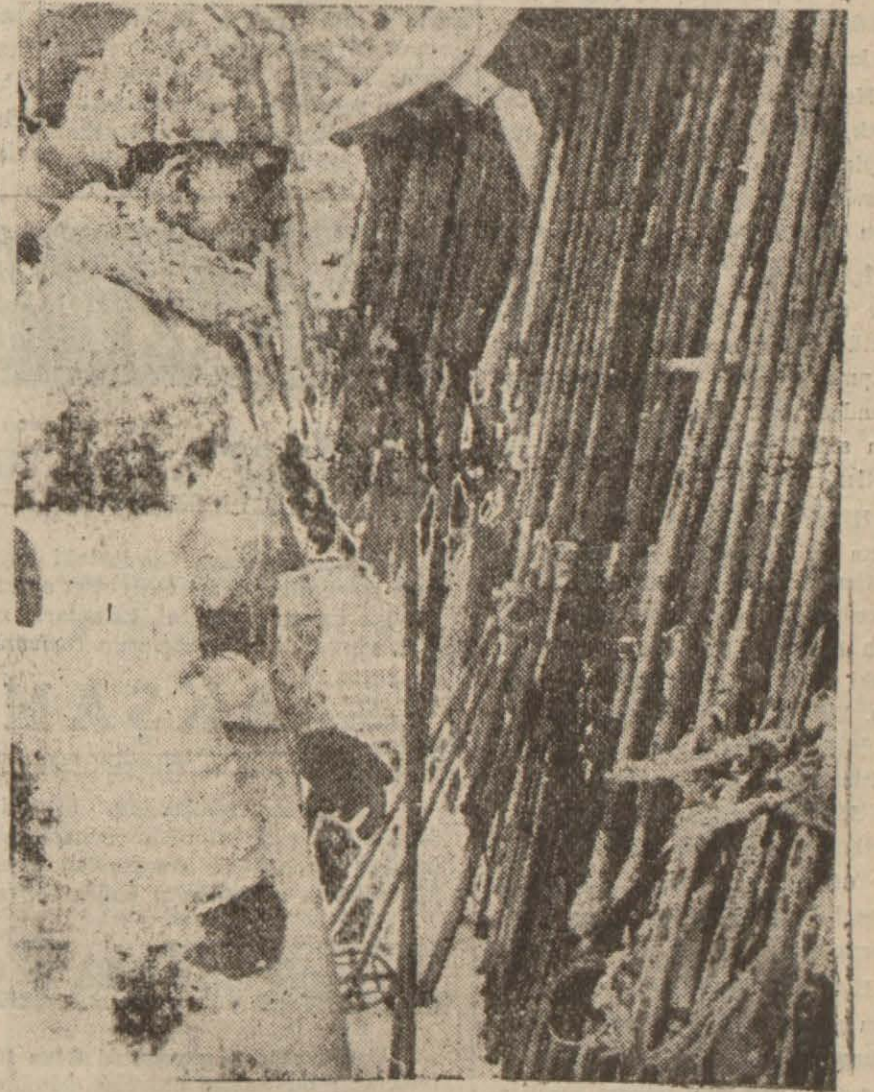
Müttefikler Finlere nasıl yardım edecekler?

Bir İngiliz generaline göre, İngiliz donanmasının küçük bir kuvveti, şimal buz denizinde Sovyetlerin muvasalasını kesebilir

STALIN Harp harekâtını idare için Leningrada gitmiş!

Stokholm, 28 (A.A.) — Söylendiğine göre, şimal sahilindeki Finlândiyalı kayakçı müfreze-
ler, sarnıçlı gemiler de dahil olmak üzere bazı
Alman gemilerinin Petsamo şimalindeki bir li-
manda beklediklerini söylemişlerdir. Diğer ta-
raftan Sovyetlerin bu muntakada büyük bir faa-
liyet sarfettiklerine ve tahşidat yaptıklarına dair
rivayetler dolmaktadır. Sovyetlerin nikel ve
bakır madenlerinin bulunduğu Salmijaevri civa-
rında dahi büyük bir faaliyet gösterdikleri haber
veriliyor.

Londra, 28 (A.A.) — "English Speaking
World" gazetesinde bir makale neşreden İngiliz
Generali Gough, şimal buz denizinde Rusların
muvasalasını kesmek suretile İngilterenin Fin-
lândiyayayardım edebileceğini yazmaktadır.
Generale göre, İngiliz donanmasının nisbeten
zayıf bir kuvveti bu işi tahakkuk ettirmeğe kâfi
gelecektir. (Fin - Rus harbine dair diğer telgraf-
lar 3 üncü sayfa)

Finlândiyadaki İsveç gönüllü kıtaları kumandanı - General Linder askerî muayene ediyor

"Afrodit" davası etrafında yazdığı bir yazıdan dolayı muharrir Peyami Sefa ve Cumhuriyet gazetesi umumi neşriyat müdürü Hikmet Münif aleyhine açılan davaya bugün 6 ncı ceza mahkemesinde başlanmıştır. Müddeiumumi suçluların teczyesini istemiş, dava müdafaa için başka güne bırakılmıştır. Resimde suçlular, avukatları İrfan Eminle görülüyor.

Kral Pozol'un maceraları
"AFRODİT", müellifi Piyer Luiz'in
meşhur bir edebî eserinin adıdır
HABER refikimiz bu güzel romanı iki güne
kadar tefrikaya başlayacaktır.

HITLER ve BEN

İFAATI YAPAN:
OTTO Strasser

Ateş açılır açılmaz
Hitler birdenbire
kendini karınıştı
yere atmıştı

- 5 -

Teklif ediyorum. Size soruyorum.

Bu sıralarda Lüdendorf da gelmişti. Yüzü ölecek kadar sararmıştı. Hâdiseler onu şaşırtmıştı. Fakat o vaziyetini bozmuyordu.

— Kendi şahsi otoritemle kendi millî hükümetin hizmetine arz ediyorum.

Demisti. General: "kendi otoritesine, güvenerek bunu yapıyor. Dü. Diktatör: "Teklif ediyor, akıl danıştırdı."

Bira içenler bayram yapıyorlardı. Balkonda Hitlerle fon Kar birbirlerinin ellerini sıkıyorlardı.

Hitler hemen yeni kabinesin teşkilinde meşgul olmasını istiyordu. Fakat fon Kar yorgun olduğunu ileri sürerek müzakereleri ertesi sabahın dokuzuna terketti.

Bugünün ihtilâlcileri ve yarımın hükümet reisleri artık tek şey düşünüyorlardı. Gidip, yatıp uyumaları.

Bunda şaşacak ne vardı. Bir dakikada bir bira kadehinin karşısında fon Kar'ın rızasını almıştı.

— Size rica ederim ekseleâns. Bir yudum bira içmez misiniz. Müsterek gayemiz gözünüzden ayırmayınız. İkinci yudumu içmez misiniz? Almanyamın menfaati mevzubahistir. Üçüncü yudumu buyurunuz! Yarın ya millî hükümet kurulmuş olacak, yahut biz ölmüş olacağız. Şerefimizle!

Bunlar manasız sözlerdi. O gece Hitler bir ademi muvaffakiyete uğruyacağını iki kere söylmişti. Muvaffak olamamış ve yine yagmıştı.

Daha o gece fon Kar kendi muhabil taarruzunu hazırlamıştı. Daha o gece sağlarını yarı askeri teğekküllü olan Kampfbund'un bazı umumi yerleri askeri işgal altına alması menedilmişti.

Fakat, sabaha karşı Hitler müt. tefikinin ihanetinden şüphelenmişti.

Daha sonraları bu hâdiseyi onun kendi ağzından şöyle dinledik:

— Şafakla yeniden Bürgerbrön birahanesindeydik. Lüdendorf da gelip bize iltihak etmişti. Öğle olmuştuk. Biz hiçbir hayat eseri gösterilmemiştik.

Saatler geçmişti. Ve demek Hitler kendiliğinden işi bütün vuzuhiyle kavriyamiştı.

Her şeyden evvel halkı toplamak, onlara nutuk üstüne nutuk söylemek ve küçük burjuvaların tasvibini kazanmak ona her şeyden mühim görünüyordu.

İşte bu akla hizmet ederek Hitler tam öğle üstü şehrin içinde bütün kuvvetlerle bir geçit resmi yapmağa çıktı. Alayın başında kendisi ve Lüdendorf vardı. Şehrin sokakları polis ve asker kuvvetleriyle tutulmuştu.

Hitlerin arkasından gelen S. A. ların silâhı sırtlarına asılmıştı. Şefleri bir silâhî mücadele olabileceğini akıl etmemişti. Çünkü bütün halk onlarla beraberdi. Halbuki bu dakikada halk ne istiyordu. Bu gayanı ehemmiyet bir şey değildi. Onların Mar'ienplotz'da Hitlerle adamlarını alkışlamaları ve 1918 mücrimlerinin cezalandırılmalarını istemeleri hiçbir şey ifade etmiyordu. Çünkü o dakikada memleketin polisi başka şey istiyordu.

Hitler ve adamları Feldherballe-den geçerken üzerlerini ateş almıştı.

Lüdendorf başı yukarı kendi adamları üstüne ateş açan polis koronları üzerine yürürken, yaver

Graf kendi vücudunu siper ettiği halde Hitler, kendini birdenbire karın üstü yere atmıştı. Bu mesele hakkında anlatılan bütün diğer şeyler yalandır. Yere yüzü üstü yatan insan Hitlerdi.

Bunu takip eden boğuşmada on üç nasyonal sosyalist öldü. İşlerinde Herman Göring de olduğu halde birçokları yaralandı. Tevdi-fata hemen o saat başlandı. Fakat hareketin şefi olan Hitler ortadan kaybolmuştu.

Gregor Strasser adamlarının başında döğüstükten sonra yine adamlarıyla birlikte Landshut yoluna düzülmişti. O gece Landshut'a doğru giderken bir askeri müfrezeye onların yolunu kesmişti. Ve onların abitleri bir murahhas gibi gelerek kardeşime:

— Teslim olunuz!

Nasihatinizi vermiştik. Fakat erkek kardeşim:

— Bize yol veriniz, yoksa ateş emri veririm cevabını vermişti.

Herhalde askerler dökülen kanı kâfi görüyorlardı. Gregor ve adamlarını serbest bırakmışlardı. Kardeşim ve adamları başlarını dan başka bir hâdiseye geçmeden doğdukları şehre dönmüşlerdi.

Ertesi gün erkek kardeşim, hâdiseden hâlâ çok mütehayyil olan Himlerle birlikte yemek masası na otururlarken kapı çalınmış. Eniştem Gregor Höfler içeri girmişti. Üstünde resmi üniforması vardı. Kardeşim eniştesine:

— Yemeğe mi geldin, sana da tabak koyunlar.

Deyince o sapsarı ve ciddi bir şehreyle:

— Hayır, seni tevkife geldim, cevabını vermişti.

Ev polis kordonu altına almıştı. Ve kardeşim eniştesinin muhafazasında Landshut hapishanesine götürülmüştü.

Adolf Hitler'e gelince o ortada yoktu ve dostu Hanfsteingel'in evine saklanmıştı. Onun izini bulan polis birkaç gün sonra kendisini o evde yakalamıştı.

Hüseyin Cahit Yalçın

Haber aldığımız göre Bay Hüseyin Cahit Yalçın, önmümüzdeki cumartesi günü saat 14 buçukta Basın Birliği merkezinde son Fransa seyahatine ait bazı intibahlarını naklederek gazeteci arkadaşlarıyla bir konuşma yapacaktır.

ÖĞLE VE AKŞAM gazetelerinde gördüklerimiz!

Haber SON HAVADİSLER 3 AKŞAM POSTASI

Hasan Kumçay. Gördedeki heyelân hâdisesini kaydederek bu kaza merkezinin arazi vaziyetini anlatmakta ve heyelân dolayısıyla boğaltılan evlerden ağıta kalanlara, zelzele felâketzedelerine olduğu gibi, yardımda bulunulmasını temenni etmektedir.

AKŞAM

"Dikkatler" sütununda, Sirkeci garında telefon bulunmadığı hakkındaki şikâyetlerden bahsedilerek yalnız biranın değil, bütün nakliye merkezleri, istasyonlar, iskelerinin aynı noktadan zarar gördükleri noksanların önüne topyekûn geçilmesi istenmektedir.

Son Posta

Burhan Cahit elimizdeki Ceza Kanununun cemiyet nizamı hesabına kâfi bir adalet düsturu olduğunu iddia edemiyeceliğini kaydederek, kanunî şartların millî suur ve millî sevgi vahdetini temin edecek şekilde ferd değil, cemiyet metodu ile tesis edilmesi lüzumunu tebarüz ettirmektedir.

DEN SONRA GELEN Haberler

İngiliz tayyareleri Berlin üzerinde

(Bastarafı 1 inci sayfada)
Ruhr'a giden tayyareler projektörler, işaret fişekleri ve hava dafile bataryalarının şiddetli ateşle karşılanmışlardır. Hat geçen obüslerle yangın obüsleri tayyarelerin yanından geçmiştir. Projektörler tayyarelerin yerlerini tesbit etmeğe çalışmışlar ise de muvaffak olamamışlar ve tayyareler salimen üstlerine dönmüşlerdir.

İngiliz gazete muharrirleri bu gece akınlarının Alman istihkâm, larının vaziyeti hakkında kıymetli malumat toplamasına yardım ettiğini fakat düşman avcı filolarının mukavemete kalkışmalarının müttefik kumanda heyetlerinde hayret uyandırdığını ilâve eylemektedirler.

İngiliz tayyarelerinin Kil kanalına akını

Londra, 28 (A. A.) — Kil kanalı üzerinden uçan tayyarelerden birine kumanda eden 23 yaşında Avustralyalı bir zabıt, avdette, yapılan akının gidib gelme altı saat sürdüğünü beyan etmiştir. Zabıt, seferin umumiyetle pek sakin geçtiğini ilâve etmiştir. Düşman topraklarının üstünde bile tayyarelerin karşılaştığı yegâne mukavemet kendilerini takibe uğraşan projektörler olmuştur. Kayda değer yegâne hâdis Heligoland civarında vukua gelmiştir. Burada Alman bataryaları tayyarelerden birine karşı şiddetli bir ateş açmışsa da tayyare salimen üstüne dönmüştür.

108 bin çuval piring denizde
Londra, 28 (A. A.) — Dün bir kaza neticesinde Bingle'de Chit. tagong limanında batan 5316 tonluk "Golconda" isimindeki İngiliz gilepinin vaktinde yüzdürülmemesinden ve hamulesinin kurtarılamamasından korkulmaktadır. Cümide 108 bin çuval piring bulunmaktaydı.

Kaza
Vigo, 28 (A. A.) — İçin 21 kişi bulunan bir sandal Barnosa burnu civarında batmıştır. 21 ceset Sanjengo nahiyesine getirilmişse de cenazelerin nakledildiği odanın döğemesi çokmuş ve ölüleri bekleyen 4 kişi yaralanmıştır.

Fransanın yeni Sofya elçisi

Sofya, 28 (Hususi) — Yeni Fransız elçisi Jorj Blondel Sofya'ya gelmiş ve merasimle karşılanmıştır. Fransanın eski Sofya elçisi Risteruber başka bir vazifeye tayin edilmiştir. Yeni Fransız elçisi Jorj Blondel bundan evvel Dublin elçiliğindeydi.

Alman-Litvan ticaret müzakereleri

Berlin, 28 (Radyo) — Almanya ile Litvanya arasında yeni bir ticaret anlaşması için müzakerelere martın ilk günlerinde başlanacaktır.

Kalinin yeni Bulgar elçisini kabul etti

Sofya, 28 (Hususi) — Zora gazetesinin Moskova muhabiri bildiriyor:

Bulgar yeni elçisi Hristof dün Başvekil Kalinin tarafından kabul olunmuş ve elçi kendisine itimat mektubunu takdim etmiştir. Bu kabul esnasında hariciye komiseri Potemkin de hazır bulunmuştur. Bulgar elçisi, Kalininle uzun müddet görüşmüştür.

Pajala kasabasının bombardımanı

Bütün İsveçte derin bir teessür uyandırdı

Fransızca Parisuvar gazetesinin Amsterdam muhabiri bildiriyor:

Rus tayyaresinin 4800 nüfuslu Pajala kasabasını bombardıman etmesi bütün İsveçte derin bir heyecan uyandırmıştır.

İki memleketi ayırmakta olan hududun Ruslar tarafından görülmemiş olmasına hayret olunmaktadır. Pajala kasabası İsveç hududundan yedi kilometre içerde. Nüfusunun yüzde seksenini İsveç tebeası olan Finlandiyalılar teşkil eder. Bu muntaka hiç bir askeri kıymete malik değildir.

Pajala halkı saat on üçe doğru yedi Rus tayyaresinin 3000 metre yüksekten kasabanın üzerine geldiklerini ve bir müddet dolayış yerlerini tayin ettikten sonra bombalarını bırakmağa başladıklarını; bilhassa küçük kiliseyi hedef ittihaş ettiklerini görmüşlerdir. Kilisenin üzerine yirmi bomba atılmıştır. Telefon santrali civarında da birçok bombalar atılmışsa da santrale hiç bir şey olmamıştır. Birçok evler ve bir hastahane yıkılmıştır.

Bombardman bir saat sürmüştür. Kasabada birçok yangınlar çıkmıştır. Elli infilâk bombası ve bir o kadar yangın bombası kasabaya atılmıştır.

Bu yangınlar halk üzerinde çok fena tesirler yapmış; umumî bir infial uyandırmıştır.

Sanat müesseseleri çoğalıyor

Birçok vilâyetlerde yeni usta okulları inşa ediliyor

Maarif Vekili muhtelif vilâyetlerde san'at müesseselerinin miktarını çoğaltmak üzere tetkiklerde bulunmaktadır. Bugün sayısı 400 ü geçen san'at müesseselerinin verdiği randıman çok iyidir. Yeniden bir çok vilâyetlerde akşam san'at ve san'at müesseseleri inşaat usta okulları açılacak bilhassa inşaat usta okullarının miktarı arttırılacaktır. Bu hususta Maarif Vekili mesleki tedrisat direktörlüğü geniş bir plân hazırlamıştır.

Bu yıl Erzurum ve İzmirde de birer inşaat usta okulu faaliyete geçecektir.

Vekillik bu suretle orta tedrisat müesseselerini aynı zamanda san'at bilgisi veren bir müessese haline getirmiş bulunacaktır.

Almanlar ve Velles'n ziyareti

(Bastarafı 1 inci sayfada)
lunacağı. Almanyamın, Büyük Britanyada, Avrupada nüfuz ile rasma ve Avrupa işlerine müdahaleye nihayet vermesini, Almanyamın orta ve şarkı Avrupada serbest kalma hakkının tanınmasını

Lord Halifax
İngiliz üniversitelerine hitabda bulundu

Londra, 28 (A. A.) — Oxford Üniversitesi fahri rektörü olan Lord Halifax, dün talebeye irat ettiği bir nutukta demiştir ki: Bir makale negreden İngiliz hakikaten bugünkü harbe çarpışanlar gençlerdir. Müstakbel meselelerimizin ruhu buradadır. Salim bir muhakeme edinmek imkânlarından kasten mahrum buradan Alman gençliği nazi lise ve okullarında yetişmiştir. Ve bu lise ve okullarında yetişen Alman gençliğinin bizim fena ve yanlış telâkiki ettiğimiz kendi ideali vardır. Fakat, bu ideal uğrunda, yüz binlerce Alman genç tereddütsüz hayatlarını fedaya hazır dırlar. Onların muhakemesi yanlıştır. Sizininki doğrudur. Sizi onlardan ayıran budur. Aşılmasız gibi görünen bu manianın her ne şekilde olursa olsun yıkılması lazımdır. Karşı koymak gayesiyle lord Halifax, talebeyi, men sub oldukları ırkla iltihaz etmeğe ve bu ırkın selâmetini ve şerefini kıskanç bir itina ile korumağa davet etmiştir.

Fransız kabinesi toplandı

Paris, 28 (A. A.) — Nazırlar meclisi Lebrun'un riyasetinde toplanmıştır. Nazırlar sinâl ve ziraf verimi çoğaltmak ve hayat pahalılığına karşı koymak gayesiyle tanzım edilen bazı iktisadî kararnameleleri teklif etmişlerdir. Bu teklifata yarın da devam edilecektir.

6 ıncı Balkan oyunlarına iştirak edecek Yugoslav güreşçileri bugün geldiler

Cumartesi günü başlayacak olan 6 ıncı Balkan oyunlarına iştirak edecek güreşçilerden Yugoslavlar, bu sabahki konvansiyonle trenle şehrimize gelmişlerdir.

Misafirleri garda, güreş federasyonu reisi Tayyar Ya'aş, organizasyon komitesinden Vamık Gezen ve monitör Saim karşılamışlardır.

Misafir takım dokuz güreşçi ve iki idareci olmak üzere 11 kişiden mürekkeptir.

Kendisile görüşen bir muharrimize, takımın antrenörü M. Radovan demiştir ki:

— Bu seferki takımımız geçen senelere nisbetle daha kuvvetli bir manzara arz etmektedir.

İçlerinde beynelmilel müsabakalara iştirak etmiş olanları da vardır. Bunlar: De'uka, Mogul, yak, Merkus, Çukadır.

Müsabakaların dost Türkiye topraklarında yapılmasından çok memnunuz.

Yugoslav güreşçileri Tokatlıyan oteline inmişlerdir. Romen ve Yunan güreşçileri de yarınki konvansiyonle geleceklerdir.

Kız mektepleri arasında bugün yapılan Voleybol maçları

Kız mektepleri arasında yapılmakta olan voleybol maçları na bugün saat 3.30 dan sonra. Çapadaki Kız Muallim Mektebi kapalı salonunda devam edilmiştir.

Yapılacak 3 müsabaka vardır. İnönü - Kız Muallim; Erenköy - Boğaziçi; Çamlıca - İstiklâl.

Bu karşılaşmalardan sonuncusu İstiklâl lisesi takımı sahada isbatı vücut etmediği için oynanmamıştır. Bu suretle şampiyon Çamlıca takımının 18 puvarı olmuş ve evvelce de ilân ettiğimiz gibi, hiç yenilmeden maçlarını bitirmiştir.

Günün ilk karşılaşmasını İnönü - Kız Muallim Mektebi yaptılar. Takımlar şöyle sıralandılar:

Kız Muallim: Fevziye, Hayriye,

Melâhat, Fatma, Meliha, Muzaffer.

İnönü: Ulviye, Jale, Halide, Feriha, Mükerrrem, Mahide.

Baştanbaşa hâkim oynayan Muallim mektebi takımı, iki seti 15-5; 15-10 kazanarak karşılaşmadan galip çıktı.

İkinci müsabaka, Erenköy - Boğaziçi takımları arasında yapıldı. Takımlar şu şekilde:

Erenköy: Mukaddes, Muzaffer, Fazilet, Süheylâ, Mübeccel, Ayşe, Boğaziçi: Nûfiye, Selma, Hovdan, Melâhat, Zübeyde, Solmaz.

Bu oyun da, baştanbaşa Erenköylülerin hâkimiyeti altında cereyan etti ve Erenköylüler, ikinci sette müsabakayı 15-3; 15-7 kazandılar.

İspanya harbinin esrarengiz tarafları

EL SİD, İspanyanın ünlü harla yad ettiği bir kahramandır. Onbirinci asrın ortasında yaşayan asil Kastilyanlının hakiki ismi Rodrigo Diar'dır. El Sid lakabını ona Araplar vermişti. (El Sid - El Seyyid) İspanyollar onu, şampiyon manasına gelen, Kampeador diye çağırırlardı. Sid, her hangi bir muharebe, askerlerini ön safa çıkarak onları hücum ettirirdi. Muharebenin ortalarına doğru, kendisi gibi at üstünde bulunan cengâverlerle ortaya atılırdı. At üstünde, siyah zırhlar giymiş olan Sid'i gören Araplar, korkulardan derhal kaçarlardı. Sid'in cesareti ve cengâverliği dillere destan olmuştu. İspanyollar onu millî bir kahraman diye tanırlar.

Frankocularla Cumhuriyetçilerin kanlı mücadeleleri esnasında, hükümet kuvvetlerinin kuvveti manciyelerini fena halde bozan bir sayfa dolayışma başlamıştı. Sid siperlerde dolayışmıştı. Hükümetçilerin karargâhında bulunan zabıtlar bunu kahkaha ile karşıladılar, lakin geceleri, en ileri hatlarda, elinde kılıç, siyah zırhlı Kampeadorun hayaletini gördükleri zaman, kendilerini dinsiz diye ilân eden bu komünistler, diz üstü çökerek duaya başladılar. "Kampeadorun Lânetini" bilmeyen tek bir İspanyol yoktu. Bugün bile, en modern terbiye görmüş bir İspanyol, kalbinin derinliklerinde, Kampeadoru, hürmetle karışık bir korku ile anar.

27 Eylül 1936 tarihinde, general Franko kuvvetleri Toledo şehrine, müthiş ve kanlı bir savaktan sonra girerek muhasara altına alınmış olan Alkazar fe-

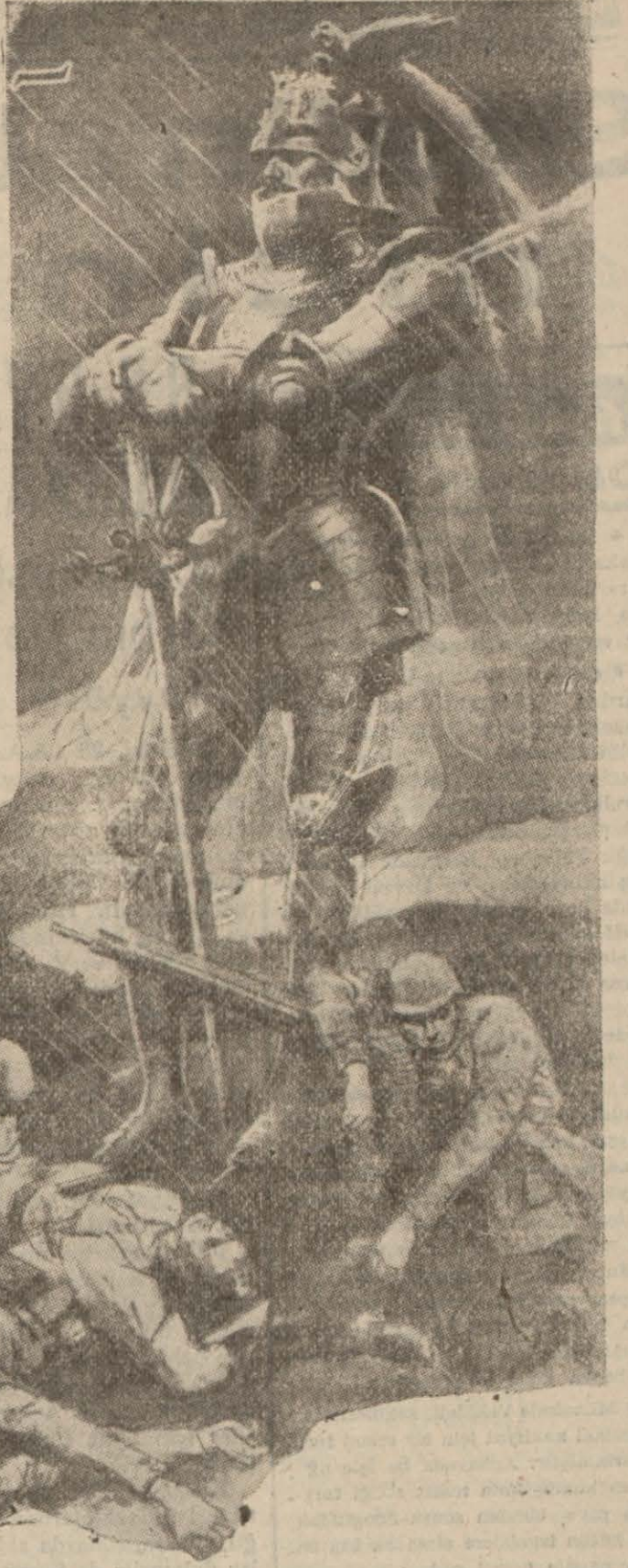
dailerini kurtardı. Kadın ve erkekten ibaret olan bir avuç Alkazar fedailerinin, bomba, zehirli gaz ve düşman hücumuna karşı sekiz hafta dayanmaları bir mucize idi. Franko, Alkazarı kurtarmak istediği için Madrid'e girmek şansını kaybetmişti, lakin Alkazardakileri kurtaracağına radyo ile söz vermişti. Sözünü tutmak istediği için de, ona Sid'in hayaleti yardım etti...

Alkazarın bir avuç kahramanları kurtarıldıktan sonra hayaletten bahsedilmedi. Halbuki hükümetçilerin ordugâhında Sid'in Alkazar harabelerinde dolayıştığı ve yüzden mağlûbiyete uğranıldığı söyleniyordu. Etmekten başka bir şey yapamadı. Zabıtlar, askerleri susturmak suretiyle bu şayiayı ortadan kaldırdılar. Bir kaç gün sonra, hükümet kuvvetleri Toledo'yu geri almak için mukabil taarruzlarda bulundular. Müttemadi taarruzlar neticesinde Franko kuvvetleri hırpalanmaya başladı. Kızılar tam ilerleyecekleri sırada, bir makineli tüfek yuvası ateşe başlayarak onları geri çekilmeğe mecbur etti. İyi mevki almış olan bu makineli tüfek yuvası bütün gün bombalar ve mermilerle dövüldü. Kızılar yuvayı zapt etmek için hücumla geçtikleri vakit, makineli tüfek onlara tekrar ölüm saçmaya başladı. Yapılan her taarruz bu makineli tüfek tarafından geri püskürtüldü. Muharebe meydanı, gecenin karanlığı ile beraber sessizliğe gömüldü. Tam geceyarısı, yirmi beş tane seçilmiş asker, sürüne sürüne bütün gün ölüm saçmış olan makineli tüfek yuvasına ilerlediler. Tüfeği kullanan Frankocuları, dan birkaç tanesi ölmüş, nöbet

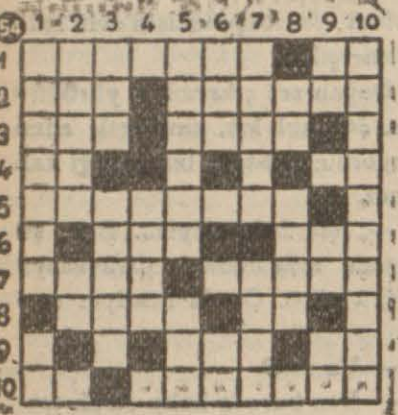
beklemesi icap eden asker ise yorgunluk ve bitkinlikten uyuya kalmıştı. Müfrezenin komutanı hücum emri vermek için ağzını açtı, lakin sesi boğazında düğümlendi. Karşılarında, siyah zırhlar giymiş, elinde yalınkılıç, bir hayalet duruyordu. "El Sid, El Kampeador" diye haykırarak askerler tüfeklerini yere atarak gelmiş oldukları siperlere kaçtılar. Komutanları, askerlerini takip Ertesi sabah, Frankocular düşman taarruzunu muvaffakiyetle geri püskürttüler. Hükümetçilerin, zırhlı hayaleti görerek en büyük hezimete uğradıkları yer, Fransız hududuna yakın bulunan dağlarda oldu. Kızılar, orada bulunan bir boğazı tutmuşlar, kuş uçurtmuyorlardı. Frankocuların bütün teşebbüsleri akim kalıyordu. Vaziyet böyle olduğunda, hükümet kuvvetleri bir gece, mevkilerini bırakarak soluğu Fransız hududunun ötesine aldılar. Bunlar da El Sid'in hayaletini gördüklerini korku ve dehşetle anlatıyorlardı. Bu hâdise nasıl izah olunabilir? Franko, İspanyol milletinin ne kadar mutaassıp olduğunu biliyordu. Her hangi bir askerine siyah zırh giydirmiş olabiliirdi. Sid'in kılıcı için de şu rivayet mevcut. Sid, daha genç bir çocukken, kurt avına çıkıyor. Ormanda gezerken kulağına acı acı istem den eden bir kadın sesi geliyor. Sesin istikametine doğru gidince iki haydutun ihtiyar bir kadını soymak üzere olduklarını görüyor. İhtiyar kadın haydutları öldüren Side, Tirona adlı bir kılıç veriyor ve şu sözleri ilâve ediyor: "— Bu kılıç elinizde iken hiç bir zaman mağlûp olmayacaksınız, onun için çok dikkat ediniz, çaldırmamağa gayret ediniz."

Aradan yirmi sene geçiyor. Sid zaferden zaferle koşuyor. Bir gün Petronillâ ismindeki İspanyanın en güzel, fakat en kötü kadının ihanetine uğruyor. Kılıcı çalan Petronillâ, onu derhal Sid'i kıskanan Don Alvaro de Hunaya götürüyor. Bir muharebe esnasında Sid, siyah zırhlı giyinmiş birinin elinde Tironayı görüyor, çalınan kılıcını tanıyan Sid onu geri almak için döğüşüyor. Mücadele esnasında kan üzerine basan Sid'in ayağı kayıyor ve yere düşüyor. Sid, âciz bir vaziyette kalmıca, siyah zırhlı muharip başlığını alıyor. Sid, Don Alvaro de Lunayı tanıyor. "— Talihimi güzel Petronillâya borçluyum, ey Sid! Sizi bu kılıçla öldürmemi arzu ettiğiniz için, vadedimi yerine getirmek mecburiyetindeyim!" Sid'in yaverlerinden biri yetiştiriyorsa da iş isten geçmiş bulunuyor. Çadırında ölmek üzere olan Sid: "— Tirona kimin eline geçerse lânet olsun." diye beddua ediyor. Bedduası kabul olmuş olacak ki Petronillâ, de Lunadan bıkarak onu öldürüyor, bilâhare kendisi de bir Arap tarafından öldürülüyor. Tirona bu sefer Veranos ismini taşıyan üç kardeşin eline geçiyor. Veranos kardeşler kısa bir zaman sonra feci ve esrarengiz bir surette ölüyorlar. Sid'in bedduası devam ediyor ve kılıca sahip olan her aile felâkete uğruyor. Bu hâdise tam 1930 senesine kadar devam edip durdu.

Sidin hayatı İspanya harbi müddetince komünistleri korkutan titretti

Günlük bulmaca

Soldan sağa:
1 — Bir muharririnin ismi, Başgörmek. 2 — Lâkır, bir şarap nevi. 3 — Tavr, Fransızca "Aç", 4 — Râbri edatı, Rumca "Evet", 5 — Herkesin ifaya mecbur olduğu hizmet. 6 — Değmek, Kôr, 7 — Bir rakam, Kısılmış. 8 — Göstermek, Tersinden okunursa bir iskambil kâğıdı. 9 — Ağaçta vardır, Bir nota. 10 — Bir nota, başa giyilir.

Yukardan aşağı:
1 — Fevkalâde olmıyan, Erkek. 2 — Aldatma, Bir edat, 3 — Yapmak, Bir maden, 4 — Harpte yakalaman. 5 — Karadenizde bir ilman, Tavr. 6 — Şeffaf bir cisim, Su. 7 — Bir istikamet, Bir emir.

58 numaralı bulmacamızın halli:
Soldan sağa:
1 — Belediye, 2 — Kurabiyeci, 3 — Alaka, İmis, 4 — Mutabakat, 5 — İn, İl, 6 — Şaşalama, 7 — Nark, Anut, 8 — Şn, Udî, Zî, 9 — Beleg, Drak, 10 — Ayt, Ule.

MASKELİ BALO
— Bu maske kullanan edâliyetle söylene neden inanmayıp gülmüyorsunuz? — İzgîlis karikatürü —

Yazan: PHILIP WYLIE
İngilizceden çeviren: H. MÜNİR

Şöför Ceriye trene götürürken Stanton sayfiyesinde betbaht ve şaşkın bir aile kendi kendini yiyordu. Her birisinin, Ceri'nin sözleri karşısında öyle hareketleri olmuştu ki, sanki hepsi birden hakikati biliyorlardı.

Ceri de dehşetli bir sabırsızlık içinde kıvranıyordu. Bir an evvel Newyorka varmak; Rayli'ye yaptıklarını anlatmak istiyordu. Bu plânın muhakkak surette bir neticesi olacağına, mecburi bir itirafa, hattâ bir intihara sebebiyet verebileceğine emindi.

Fakat acaba, kendisi tetkiklerine devam edip, Stanton ailesine gelip gidenleri ve onların gidiş gelişlerini öğrendikten sonra izlerini takip için Rayli'ye haber vermek daha mı doğru olurdu?

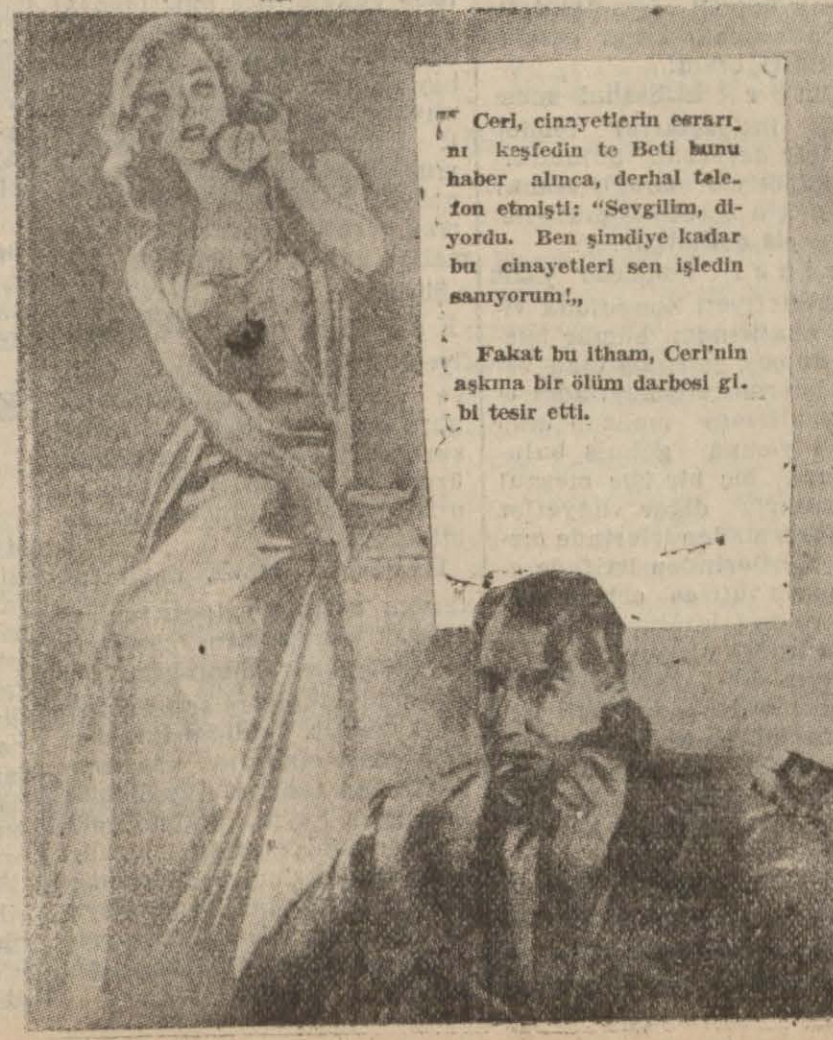
Newyorka yaklaştıkça daha çok sıkılıyordu. Meseleyi Holli'ye açmağı düşündü. Vaziyet müşkülü. Ya hiç kimse kabahatli değilse, ve fakat bu korku ve endişe içinde ellerinden bir kaza çıkacak olursa, bütün bunların mesuliyeti kendi omuzlarında kalacaktı!

Eve geldiği zaman ilk işi Holli'ye telefon etmek oldu. Meseleyi bir kere ona anlatacağı. Holli ilk telefonda bulunamadı. Ceri bekledi. Bütün bunları, seydiği kızın hayatını gölgeleyen korku

AŞK VE ZABITA ROMANI

28 ŞUBAT — 1940

ve esrarı ortadan kaldırmak için yapıyordu. Holliyi ikinci arayışında buldu ve derhal atölyeye gelmesini söyledi. Ceri bir gece evvel bütün yaptıklarını Holliye anlattı. Ve Holliye bir hal oldu. Ceriye dinledikçe heyecanlanıyor, ayağa kalkıyor dolayışyordu. Sonra: — Demek Haynes, Marsel, Les, Mod ve Molliye söyledin, Betiye bir şey söyledin mi? — Hayır.. Ona aslâ söyleyemem. — Fakat sen bir budalasın. Onun dahi aynı hisle hareket edip bütün bu işleri bizzat yapmış olmasını aklından geçirmedin mi?

"Ceri, cinayetlerin esrarını keşfedin te Beti bunu haber alınca, derhal telefon etmişti: "Sevgilim, di-yordu. Ben şimdiye kadar bu cinayetleri sen işledin sanıyorum!"

Fakat bu itham, Ceri'nin aşkına bir ölüm darbesi gibi tesir etti.

Meselâ seninle evlenmesine mani olan Con ile Pol'u ortadan kaldıran bizzat Beti olabilir. Frank ise, bu hakikati bildiği için öldürülmüş bulunabilir. Bilhassa düşün ki, Frank öldüğü zaman Beti onun yanımdaydı. Şimdi ne ile isbat edilecek? Cesetler adet vechile Krematoryumlarda yakılmıştır. Esasen doktorlar da, verdikleri raporlarda bir zehirlenme alâmini tesbit edemediler. Üstelik, onları her kim öldürmüşse, şimdi belki de seni gözliydür. Zira, bu esrarı çözmek tehlikesinde bulunan sensin. Haynes, Mod, Marsel, Les, Molli veya Beti... Şimdi cinayetlerin failini ortaya koymağı girişmiş olan seni kendilerine düşman biliyorlar. Nasıl zehirleneceğini tahmin edebilir misin?

Ceri'nin rengi sarardı. — Rayliye telefon edelim, diyor-du. Rayliye bu sefer Holli telefon etti. Vaziyeti anlattı. Sonra biraz da onu dinledi ve telefonu kapadı. — Ne diyor? — Ne dediğini söylesem şaşarsın. Stanton ailesi meselesinin kapandığını söylüyor. Bu işlere bu tarzda burnumuzu sokmağı salâhiyetimiz olmadığını ihtar ediyor. Eğer zehirlenme vakası doğru ise, bugünkü vaziyet karşısında senin de zehirlendiğin görürlürse, o zaman yeniden vakayı açacağına haber veriyor. Lâfite mi ediyor, başka bir plân mı var? Anlayamadım. — Yarabbim, nedir bu benim başıma gelenler!...

Ceri için hayatının en korkunç safhaları başlamıştı. Yemeğini, dışarıdan konserve halinde Holli alıp getiriyor ve atölyede yalnız onları yiyip çalışıyordu.

Fakat iki gün sonra Hollin işi çıktı. Ceri kendi hayatını tekrar kendisi tanzim etmeğe başladı. Dışarıda dolayışıyor fakat her an bir ölümle karşılaşacağı endişesiyle titreyip duruyordu. Ve süratle eve dönüyordu. Atölyesinin kapısını açınca, bir kere duraklayıyor, etrafı iyice kolladıktan sonra içeri giriyordu. Böylece geçen altıncı günün sonunda Holliyi çağırarak: — Yapamıyorum. dedi. Bu hayat beni mahvediyor. Bugün yanıbaşında bir otomobilin eksoz patirtisini işidince, azdaha kendimden geçiyordum... Apartman kapılarının birinden apansız bir adam karşıma çıktı. Azdaha genesine yumruğumu sallayordum. Berbat! Berbat!..

Holli tasdik makamında başını salladı. Sonra atölyenin perdele-

rini indirdi. Ceri'nin vaziyetini çok iyi takdir ediyordu. Korkusunu çok iyi anlıyordu. Bu, isimsiz bir korkuydu. Hattâ kendi de aynı korkuyu hissetmeğe başlamıştı. Zira, tasavvur ettikleri katil, belki bu cinayetlerin esrarını kendisinin de bildiğine hükmederek onu da öldürmek istiyebilirdi.

Ceri yeniden konuştu: — Ölümlerin vücudunda hiç bir şey bulamadılar. Ne midelerinde bir kapsül, ne de vücutlarında bir yara... Hattâ, hususî surette hazırlanmış olan bir silâhla gayet ustaca öldürüldüklerine dair bile bir emare yok...

Ceri bundan sonra konuşmayı kesti. Çünkü Ceri'nin kafası için de birdenbire yeni bir film şeridi dönmeye başlamıştı. Gayet makûl bir nazariye halinde gittikçe aydınlanmakta olan bu film, bir kaç gündenberi zihnini işgal ediyordu. Gözünün önüne Niyu-zortaki sayfiyenin bahçesinde küçük oklarla oynanan nişan oyununu hatırlama geldi. ve sonra üç adamın ölümünü düşündü. Belki bu işte ok kullanılmış değildi. Fakat...

Ceri odanın içinde bir aşağı beş yukarı dolayıştı. Sonra birdenbire bir sandalyaya göçtü. Holli onun da bir kalp sektesine uğramış olması ihtimalinden korktu. Birdenbire haykırdı ve koştu.

Fakat Ceri, tekrar hareketle gelerek: — Buldum, dedi. Buldum. — Ah canım! Sana bir şey oldu zannederek ne kadar korktum!

— Bu işi nasıl yaptıklarını buldum. — Yani, cinayetin nasıl işlendiğini mi?

(Devamı var)

ŞEHİR TİYATROSU
Tepebaşı Dram Kioski:
Akşam 20.30 da:
O KADIN
Komedî kısmı: Güldüz 14 te. Çocuk oyunu. Akşam 20.30 da:
Herkes Kendi Yerinde